

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра менеджменту

06- 08-96

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань
з навчальної дисципліни

«Фінансовий менеджмент»

студентами спеціальності 073 «Менеджмент»
спеціалізації «Менеджмент організацій і адміністрування»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною комісією за
спеціальністю 073
«Менеджмент»
протокол № 2
від 26 жовтня 2016 р.

Рівне – 2016

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Методичні вказівки до виконання практичних занять з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» студентами спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент організацій і адміністрування» денної та заочної форми навчання / Мороз Е.Г. – Рівне : НУВГП, 2016. – 22 с.

Упорядник: Е.Г. Мороз, кандидат економічних наук,
ст. викладач.

Відповідальний за випуск: Л.Ф. Кожушко, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Зміст дисципліни «Фінансовий менеджмент».....	6
2. Практичні заняття із дисципліни «Податковий менеджмент»	7
3. Рекомендована література.....	37
4. Інформаційні ресурси.....	38

© Мороз Е.Г., 2016

© НУВГП, 2016

ВСТУП

Сучасні економічні умови, в яких функціонують вітчизняні та іноземні суб'єкти господарювання, характеризуються високим рівнем невизначеності та динамічності внутрішнього та зовнішнього середовища. В ринкових умовах ефективне управління діяльністю господарюючих суб'єктів значною мірою залежить від рівня функціонування та розвитку фінансового менеджменту.

Невід'ємною складовою сучасного менеджменту організацій є фінансовий менеджмент, який розглядається як процес управління формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання та оптимізації обороту його грошових коштів. Також об'єктивно зростає роль фінансового менеджменту як комплексу взаємопов'язаних управлінських рішень і заходів на різних рівнях управління фінансовими ресурсами. Адже фінансовий менеджмент, базуючись на досягненнях управлінських наук, усіх прогресивних перетворень у практиці господарювання зарубіжних і вітчизняних підприємств, спроможний змінювати пріоритети і тенденції розвитку економічних суб'єктів. Із ним пов'язують упровадження принципово нових форм і методів фінансової роботи, створення й організацію фінансових відділів, а також аспекти використання сучасних механізмів фінансового ринку. На основі теоретичних засад фінансового менеджменту здійснюється управління усією господарською діяльністю підприємства, формування і використання усіх видів його фінансових ресурсів із застосуванням методів та важелів фінансового механізму, тобто формується мистецтво управління фінансовою діяльністю підприємства.

Методичні вказівки складені відповідно до робочої програми вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» та згідно із структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійними програмами підготовки спеціаліста за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є теоретичні та практичні засади управління фінансовими ресурсами і капіталом підприємства,

забезпечення росту ринкової вартості господарюючого суб'єкта.

Завдання вивчення дисципліни: вивчення сутності, мети та функцій управління фінансовою діяльністю підприємств, розроблення фінансової стратегії підприємства, управління формуванням та ефективним використанням активів і капіталу підприємства, основ управління інвестиціями підприємства, управління грошовими потоками підприємства, управління фінансовими ризиками, ознайомленні із аспектами антикризового фінансового управління підприємства.

Метою викладання дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування у студентів системи теоретичних та спеціальних знань й умінь у сфері управління фінансовими ресурсами підприємств, практичних навичок їх застосування під час знаходження оптимальних фінансових рішень з урахуванням мінливості зовнішнього середовища України.

Вивчення курсу «Фінансовий менеджмент» передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- опанувати теоретичні та практичні засади фінансового менеджменту;
- вивчити сутність та функції управління фінансовими ресурсами підприємства;
- засвоїти методи та інструменти фінансового аналізу господарської діяльності;
- розробити фінансову стратегію підприємства;
- засвоїти головні завдання та особливості управління необоротними та оборотними активами підприємства;
- вивчити економічну сутність та завдання управління капіталом підприємства; провести оптимізацію структури капіталу підприємства; засвоїти методіку визначення ефекту фінансового левериджу;
- ознайомитися із поняттям оптимізації грошових потоків та набути умінь планувати обсяги та структуру грошових потоків підприємства;
- вивчити сутність та завдання управління прибутком підприємства;
- вивчити економічну сутність та головні завдання управління фінансовими ризиками, а також засвоїти методи

оцінювання фінансових ризиків підприємства та механізми їх нейтралізації.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

- **знати:** сутність, мету та функції управління фінансами підприємства; методологічні засади організації управління фінансовою діяльністю підприємства; основи управління формуванням та ефективним використанням активів і капіталу підприємства; засади управління інвестиціями підприємства для забезпечення реалізації стратегії їх економічного розвитку; основи управління грошовими потоками підприємства з метою забезпечення їх платоспроможності та фінансової стійкості; основи управління фінансовими ризиками підприємства та аспекти антикризового управління підприємством.

- **вміти:** сформулювати систему інформаційного забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві; дослідити фінансовий стан підприємства та відшукати резерви його фінансового зміцнення; розробити фінансовий план підприємства у межах окремих підсистем; застосовувати основні методи аналізу та планування активів підприємства, капіталу, здійснити оцінку ефективності фінансових інвестицій; провести оцінку фінансових ризиків та вірогідності банкрутства й виявити шляхи його запобігання.

1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Практична та самостійна робота студентів над дисципліною «Фінансовий менеджмент» розпочинається із вивчення теоретичних засад фінансового менеджменту та виконання практичних завдань, зазначених у даних методичних вказівках.

Зміст дисципліни передбачає перелік основних тем та практичних занять, на які слід звернути обов'язкову увагу під час вивчення дисципліни. Темі дисципліни необхідно вивчати у тій послідовності, яка передбачена робочою програмою.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємства	1	—
2	Система забезпечення фінансового менеджменту підприємства	1	
3	Управління активами підприємства	2	1
4	Управління капіталом підприємства	2	1
5	Управління грошовими потоками підприємства	1	—
6	Управління прибутком підприємства	2	1
7	Управління фінансовими ризиками підприємства	1	1
	Разом	10	4

2. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Практичне заняття № 1-2

Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємства. Система забезпечення фінансового менеджменту підприємства

План заняття

1. Економічна сутність, мета та функції фінансового менеджменту.
2. Оцінювання фінансового стану як спосіб інформаційного забезпечення фінансового менеджменту підприємства.

Завдання 1

На основі наведених у додатку 1 коефіцієнтів розрахувати наступні групи показників (із використанням форм статистичної звітності):

1. Показники майнового стану підприємства.
2. Показники ліквідності підприємства.
3. Показники ділової активності підприємства.
4. Показники фінансової стійкості підприємства.
5. Показники рентабельності підприємства.

Розраховані показники звести у наступні таблицю та зробити висновки.

Таблиця 1

Аналіз показників майнового стану підприємства у
2013 – 2015 роках

Показники	Нормативні значення (напрямок змін)	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення	
					2014 – 2013	2015 – 2014
Валюта балансу						

Продовження таблиці 1

Середня величина ОЗ						
Фондо-озброєність						
Фондо-віддача						
Частка основних засобів в активах						
Коефіцієнт зносу основних засобів						
Коефіцієнт оновлення основних засобів						
Коефіцієнт мобільності активів						

Таблиця 2

Аналіз коефіцієнтів ліквідності підприємства у
2013 – 2015 роках

Показники	Нормативні значення (напрямок змін)	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення	
					2014 – 2013	2015- 2014
Коефіцієнт поточної ліквідності						
Коефіцієнт швидкої ліквідності						
Коефіцієнт абсолютної ліквідності						

Продовження таблиці 2

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості						
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3

Аналіз показників ділової активності підприємства у
2013 – 2015 роках

Показники	Нормативні значення (напрямок змін)	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення	
					2014 – 2013	2015 – 2014
Оборотність активів (обороті)						
Фондовіддача						
Коефіцієнт оборотності обігових коштів (обороті)						
Період одного обороту обігових коштів (дні)						
Коефіцієнт оборотності запасів (обороті)						
Період одного обороту запасів (дні)						
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті)						
Період погашення дебіторської заборгованості (дні)						

Продовження таблиці 3

Період погашення кредиторської заборгованості (днів)						
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотів)						

Таблиця 4

Аналіз показників фінансової стійкості підприємства у
2013 – 2015 роках

Показники	Нормативні значення (напрямок змін)	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення	
					2014 – 2013	2015 – 2014
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)						
Коефіцієнт фінансової залежності						
Коефіцієнт фінансування						
Коефіцієнт фінансової стійкості						
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу						

Аналіз коефіцієнтів рентабельності підприємства у
2013 – 2015 роках

Показники	Нормативні значення (напрямок змін)	2013	2014	2015	Абсолютне відхилення	
					2014 – 2013	2015 – 2014
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності до оподаткування						
Рентабельність активів за чистим прибутком						
Рентабельність власного капіталу						
Рентабельність виробничих фондів						
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації						
Рентабельність витрат						
Коефіцієнт реінвестування						
Період окупності капіталу						
Період окупності власного капіталу						

Практичне заняття № 3.

Управління активами підприємства

План заняття

1. Сутність та головні завдання управління активами підприємства.
2. Зміст політики підприємства стосовно управління необоротними активами
3. Сутність та головні завдання управління оборотними активами підприємства. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Завдання 1

За наведеним балансом ТОВ «Eskupe» визначити необоротні та оборотні активи, власні та залучені кошти, оборотний, чистий оборотний та власний оборотний капітал.

Фрагмент балансу ТОВ «Eskupe», тис. грн.

Активи		Пасиви	
Основні засоби	450	Статутний капітал	400
Нематеріальні активи	70	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	90
ТМЗ	320	Довгострокові кредити банків	200
Дебіторська заборгованість	100	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	120
Грошові кошти	50	Інші поточні зобов'язання	180
<i>Всього</i>	<i>990</i>	<i>Всього</i>	<i>990</i>

Завдання 2

Визначити необхідний рівень резерву сумнівних боргів з дебіторської заборгованості ПрАТ «Креатив» (що займається виробництвом галантерейних та дорожніх виробів зі шкіри та інших матеріалів), якщо загальний обсяг її 500 тис. грн. Ризик неповернення 30 % заборгованості становить 2 %; 30 % заборгованості – 5 %; 10% заборгованості – 8%; 20 % заборгованості – 10 %; 10 % заборгованості є безнадійною.

Визначити середній ризик неповернення та величину резерву сумнівних боргів за всім обсягом заборгованості. Як зміниться рівень ризику, якщо 50 % заборгованості, яка мала ризик неповернення 10 %, стане безнадійною?

Завдання 3

Підприємство ПП «Щасливчик», яке здійснює виробництво та реалізацію меблевих виробів, вважає за доцільне поповнити запаси сировини й комплектуючих на суму 750000 грн. Постачальник деревини пропонує придбати сировини у 2 раза більше зі знижкою 5 %.

Чи доцільно підприємству створювати надлишкові запаси сировини, якщо річні витрати на утримання запасів становлять близько 15 % їх вартості. Придбана надлишкова сировина не буде використана для виробництва продукції протягом наступного кварталу.

Завдання 4

Визначити сумарну потребу в оборотних коштах та середню норму оборотних коштів ММ фірми «Міс», що займається виробництвом й реалізацією галантерейних та дорожніх виробів зі шкіри та інших матеріалів за наведеними нижче вихідними даними.

Вихідні дані

Види матеріальних цінностей	Одніденні витрати, пис. грн	Норми оборотних коштів, днів					Потреба оборотних коштів, пис. грн.
		Транспортний запас	Час на приймання і складування	Технологічний запас	Поточний запас	Страховий запас	
А	14,3	4	2	2	14	7	
Б	7	1	1	4	6	3	
В	9,9	2	2	2	10	5	
Г	9	3	2	2	12	6	
Д	7,2	2	1	2	8	4	

Практичне заняття № 4

Управління капіталом підприємства

План заняття

1. Сутність та головні завдання управління капіталом підприємства.
2. Економічний зміст поняття «фінансовий леверидж». Методика визначення ефекту фінансового левериджу підприємства.

Завдання 1

Чому дорівнює балансова, ринкова вартість активів та прихований капітал сільськогосподарського підприємства «Злагода», якщо балансова оцінка власного капіталу господарюючого суб'єкта становить 10 млн. грн., ринкова оцінка власного капіталу – 15 млн. грн, а зобов'язання – 12 млн. грн?

Завдання 2

Визначити ринкову оцінку власного капіталу сільськогосподарського виробничого товариства «Агро-Сервіс», якщо в результаті морального зносу основні засоби підприємства можуть бути продані на ринку за ціною, що становить 70 % їх балансової вартості, товарно-матеріальні запаси – 50 %. Безнадійна дебіторська заборгованість становить 20 %. Ціна акції, якими володіє ПрАТ «Агро-Сервіс», зросла на 25 %.

На скільки відрізняються балансова та ринкова оцінки капіталу?

Вихідні дані

АКТИВ	тис. грн	ПАСИВ	тис. грн
Основні засоби	500	Статутний капітал	450
Довгострокові фінансові вкладення	50	Резервний капітал	50
Товарно-матеріальні запаси	200	Нерозподілений прибуток	50
Дебіторська заборгованість	100	Кредити банків	300
Грошові кошти	100	Кредиторська заборгованість	100
<i>Всього</i>	<i>950</i>	<i>Всього</i>	<i>950</i>

Завдання 3

Розрахувати ефект фінансового левериджу на основі наведених нижче вихідних даних. Оцінити різні варіанти структури капіталу сільськогосподарського приватного підприємства «Відродження» при різних ставках плати за кредит та вибрати найоптимальніший варіант структури капіталу досліджуваного підприємства.

Прогнозування впливу фінансового левериджу

№ з/п	Показники та алгоритми їх розрахунків	Варіанти структур капіталу, тис. грн		
		I	II	III
1	Сума функціонуючого капіталу у прогностному періоді	750000	750000	750000
2	Сума власного капіталу	750000	400000	250000
3	Сума залученого капіталу			
4	Сума прибутку	175000	175000	175000
5	Рівень дохідності активів			
6	Рівень відсотків за кредит	23	21	19
7	Сума відсотків за кредит			
8	Сума прибутку за вирахуванням суми відсотків за кредит			
9	Рівень податку на прибуток			
10	Сума податку на прибуток			
11	Сума прибутку за вирахуванням податку			
12	Коефіцієнт дохідності власного капіталу			
13	Вплив фінансового левериджу			

Практичне заняття №5

Управління грошовими потоками підприємства

План заняття

1. Сутність та завдання управління грошовими потоками підприємства.
2. Система платіжних календарів на підприємстві.

Завдання 1

Розглянути склад платіжного календаря ТОВ «Агропереробка Рівненщини», основними видами діяльності якого є агропереробка сільськогосподарської продукції.

Платіжний календар ТОВ «Агропереробка Рівненщини» у
листопаді 2016 року, тис. грн

№ з/п	Стаття	План	Факт	Відхилення
Надходження, тис. грн				
1.	Виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг від основної діяльності	335,8	338,0	
2.	Надходження від погашення дебіторської заборгованості покупців	60,9	60,4	
3.	Кредити отримані	10,0	15,0	
4.	Аванси, отримані від покупців, замовників	64,5	76,0	
5.	Кошти, що надходять для формування статутного капіталу	50,8	57,0	
6.	Інші надходження	5,3	2,5	
Усього надходжень				
Витрати, тис. грн				
1.	Заробітна плата і прирівняні до неї платежі	88,7	94,5	
2.	Платежі в бюджет усього, у тому числі:	110,8	107,7	
	- податок на прибуток;	49,3	49,9	
	- податок на додану вартість;	60,0	56,3	
	- інші податки і збори	1,5	1,5	
3.	Єдиний соціальний внесок	56,7	64,9	
4.	Інші відрахування в позабюджетні фонди	80,1	79,3	
Усього витрат				

Перевищення надходжень над витратами			
Залишок коштів на початок місяця	133,5	134,0	
Залишок коштів на кінець місяця			

Зробити висновки.

Практичне заняття №6 Управління прибутком підприємства

План заняття

1. Сутність та головні завдання управління прибутком підприємства. Цінова політика підприємства та її вплив на формування прибутку.
2. Економічна сутність поняття «виробничий важіль». Методика визначення ефекту виробничого важеля підприємства.

Завдання 1

ПП виробничо-торгова «Вільха», що працює на ринку металоторгівлі та здійснює виробництво й реалізацію меблів, столярних та кованих виробів у 2015 році отримала такі доходи, тис. грн:

- виручка від реалізації продукції – 160;
- виручка від реалізації основних засобів – 26;
- виручка від реалізації запасів – 1,2;
- дивіденди – 53 тис. грн. від вкладення коштів у акції іншого підприємства.

Витрати підприємства за цей період були наступними, тис. грн.:

- оплата сировини та матеріалів, повністю використаних на виробництво реалізованої у звітному періоді продукції – 60;
- заробітна плата робітників, що займаються виробництвом продукції та нарахування на неї – 70;
- заробітна плата апарату управління з нарахуваннями – 26;
- плата за оренду виробничих приміщень – 7;
- витрати на збут – 22,4;
- сплачені проценти за кредитом банку – 5.

Балансова вартість реалізованих основних засобів – 14 тис. грн., реалізованих запасів – 0,7 тис. грн., нарахований за звітний період знос виробничих основних засобів – 2 тис. грн.

Визначити податок на додану вартість, який підлягає сплаті до державного бюджету, прибуток від операційної діяльності, прибуток, що підлягає оподаткуванню, податок на прибуток за звітний період.

Завдання 2

Підприємство ТОВ «Family Look», що займається пошиттям та експрес-ремонтom одягу, орендує приміщення. Орендна плата – 4800 грн. на місяць. У власності підприємства є п'ять швейних машин. П'ять працівників підприємства (щомісячна заробітна плата кожного становить 3900 грн.) займаються пошиттям жіночих суконь 25 днів на місяць. При цьому щодня кожен з працівників шиє по дві сукні. Один працівник займається розкромом тканини і отримує заробітну плату – 4500 грн. на місяць. На пошиття однієї сукні витрачається 2 м тканини вартістю 331 грн. за 1 м, а також фурнітура на суму 70 грн. Сукні реалізують за ціною 3180 грн., причому всі пошиті протягом місяця сукні реалізують у цьому ж місяці. Щомісячна плата за електроенергію, комунальні та інші послуги становить 6200 грн. Визначити:

1. Податок на додану вартість, який підлягає сплаті до державного бюджету.
2. Прибуток, отриманий ТОВ «Family Look» за місяць.
3. Податок на прибуток ТОВ «Family Look».

Завдання 3

Щомісячна заробітна плата кожного з десяти працівників ПП «Ательє–Стиль», які займаються пошиттям експлузивного одягу та експрес-ремонтom одягу, – 3800 грн. Заробітна плата кожного з трьох осіб управлінського апарату – 4500 грн. Єдиний соціальний внесок нараховується у розмірі 22% від фонду оплати праці, прибутковий податок з фізичних осіб – 18 % від суми нарахованої заробітної плати, військовий збір – 1,5 %. Визначити:

- а) який дохід після сплати податків та внесків отримає кожний працівник ПП «Ательє–Стиль»?
- б) на скільки гривень зросте виробнича собівартість продукції та операційні витрати підприємства, якщо заробітна плата кожного з працюючих ПП «Ательє–Стиль», збільшиться на 30 % ?

Завдання 4

Визначити показники ефекту виробничого важеля сільськогосподарського приватного підприємства «Мрія» за наступними вихідними даними, наведеним в таблиці. Розрахувати прогнозний прибуток на 2017 рік за умови, якщо виручка від реалізації сільськогосподарської продукції зросте на 13%. Прийняти та обґрунтувати ефективне фінансове рішення

Вихідні дані

№ з/п	Найменування показника	2015 рік	2016 рік	Прогноз на 2017 рік
1	Виручка від реалізації продукції, тис. грн	4970	5250	
2	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	2870	4045	
3	Прибуток від реалізації продукції, тис. грн			

Практичне заняття №7

Управління фінансовими ризиками підприємства

План заняття

1. Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків підприємства. Завдання управління фінансовими ризиками господарюючих суб'єктів.
2. Методика визначення рівня абсолютного та відносного фінансового ризику.

Завдання 1

Оцінити абсолютний та відносний рівень ризику рентабельності власного капіталу ТОВ «Реноме-Євробуд» у розрізі наведених нижче різних варіантах структуру капіталу (позиковий капітал/власний капітал).

При здійсненні оцінювання рівня абсолютного та відносного ризику використати спрогнозовані відсотки за кредитами та ймовірність виникнення рентабельності власного капіталу за зазначеними кредитними відсотками.

Вихідні дані (платіжна матриця)

№ з/п	Відсотки за кредитом	Ймовірність	Рентабельність власного капіталу при різних варіантах структури капіталу			
			20/80	40/60	50/50	70/30
1	25%	0,5	12	14	11	21
2	27%	0,2	10	15	10	18
3	19%	0,3	13	17	17	20

Завдання 2

Визначити абсолютний та відносний рівень ризику очікуваного доходу за двома портфелями цінних паперів I та II інвестиційної компанії ПФ «Софіївський» за наведеними нижче вихідними даними.

Вихідні дані «Розподіл ймовірностей у розрізі портфелів»

Портфель I	P_i	0,1	0,2	0,4	0,2	0,1
	R_i , тис. грн	95	105	120	115	125
Портфель II	P_i	0,1	0,2	0,4	0,2	0,1
	R_i , тис. грн	85	105	115	125	145

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова література

1. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту – К.: Ника-Центр, 1999/ – 259 с.
2. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент : Навч. посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
3. Брігхем С.Ф. Основи фінансового менеджменту. – Київ : Видавництво “Молодь”, 1999. – 1000 с.
4. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: Підручник. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
5. Момот Т. В., Безугла В. О., Тараруєв Ю. О., Кадничанський М. В., Чалий І. Г. Фінансовий менеджмент : Навч. посібник / За ред. Момот Т. В. – Центр учбової літератури, 2011. – 712 с.
6. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : Підручник. – К. : Знання, 2006. – 439 с.

3.2. Додаткова література

1. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа : Учебник. – 4-е изд. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 416 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент : Учебный курс. – К. : Эльга-Н, Ника Центр, 2002. – 448 с.
3. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент. – К. : МАУП, 2002. – 106 с.
4. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
5. Ковалев В.В., Ковалев В.В. Финансы предприятий : учебник. – М. : Изд. Проспект, 2004. – 352 с.
6. Копилюк О.І., Штангрет А.М. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. - 168 с.
7. Кузьменко Л. В., Кузьмін В. В., Шаповалова В. М., Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. / Херсон: К-89 Олді-плюс, 2003. – 240 с.
8. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : Навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ, 2003. – 376 с.
9. Потій В.З. Финансы підприємств, тести, задачі, методичні рекомендації : Навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2005. – 244 с.

4. Інформаційні ресурси

1. <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka/elektronni-biblioteki>. – Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75
2. <http://ep3.nuwm.edu.ua/815/1/101-103.pdf> – Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» студентами напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» заочної форми навчання / Т.О. Кузнецова, Н.М. Гелухова, Е.Г. Мороз – Рівне, НУВГП, 2011. – 29 с.
2. <http://www.lib.rv.ua> – Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6
3. <http://www.management.com.ua> – Інтернет-портал для управлінців
4. <http://zakon5.rada.gov.ua> – законодавчі та нормативні акти України.
5. <http://www.finobzor.com.ua/> – Финансовый обзор
6. <http://www.m21.com.ua> – Журнал «Менеджмент і маркетинг PR»
7. <http://www.vobu.com.ua> – Всеукраїнська професійна газета «Все про бухгалтерський облік»